

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ympäristövahinkorahasto ja ympäristövahinkomaksu

VARELY ympäristönsuojelun ajankohtaispäivä 12.11.2024

Katarina Martonen

Ympäristövahinkorahaston maksunkantoviranomainen

Laki ympäristövahinkorahastosta (1262/2022)

- Laki ympäristövahinkorahastosta (YVRL) astuu voimaan 1.1.2025
- **Ympäristövahinkorahasto** on ympäristöministeriön alainen valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto
- Ympäristövahinkorahastolla luodaan nykyistä kattavampi ympäristövahinkojen **toissijainen vastuujärjestelmä**, jolla varaudutaan ympäristövahinkojen korvaamiseen ja ympäristöriskien hallintaan, kun vastuutaho on maksukyvytön, tuntematon tai tavoittamattomissa.
- Ympäristövahinkorahastosta voidaan myöntää harkinnanvaraisia avustuksia ympäristövahinkojen torjunnan hankintoihin.
- YVRL Korvaa/kumoo lain öljysuojarahastosta, sekä lain ympäristövahinkovakuutuksesta.

Rahaston varat kerätään ympäristövahinkomaksuilla

- Ympäristövahinkorahaston varat kerätään **veroluonteisilla ympäristövahinkomaksuilla**.
- Ympäristövahinkomaksu on joko kertaluonteinen tai vuosittainen
- Ympäristövahinkorahaston maksunkantoviranomaisena toimii **Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus**.
- Ympäristövahinkomaksua kerätään koko Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maakunnan alueilta.
- Ympäristövahinkorahaston pääomaraja on 30 miljoonaa euroa. Sen ylittyessä ympäristövahinkomaksun kantaminen keskeytetään siihen saakka, kunnes rahaston pääoma on laskenut 15 miljoonaan euroon.

Velvollisuus maksaa ympäristövahinkomaksua

- Ympäristövahinkomaksuvelvollinen on **toiminnanharjoittaja**, joka harjoittaa **ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa**.
- Käytännössä maksuvelvollisuus koskee lähes kaikkia ympäristönsuojelulain perusteella luvan- ja ilmoituksenvaraisia sekä rekisteröitäviä toimintoja.
- Ympäristövahinkomaksuvelvollisuus ei koske
 - valtion virastojen tai laitosten, tai valtion liikelaitosten harjoittamaa toimintaa.
 - kuntien tai kuntayhtymien tai kunnallisten liikelaitosten harjoittamaa toimintaa.
 - Suomen evankelisluterilaisen kirkon tai Suomen ortodoksisen kirkkokunnan tai niiden seurakuntien harjoittamaa toimintaa.
- Maksuvelvolliset toiminnot luetellaan ympäristövahinkorahastolain YVRL liitteissä 1 (vuosimaksullinen toiminta) ja 2 (kertamaksullinen toiminta)

Ympäristövahinkomaksun maksuluokat:

Kertaluonteinen maksu

- Kertaluonteinen maksu YVRL liitteen 2 mukaisesti:
- **Kertaluonteinen maksu on 400 euroa.**
 - Kertaluonteista ympäristövahinkomaksua peritään ympäristövaikutuksiltaan ja -riskeiltään vähäisemmästä toiminnasta.
 - Kertamaksu koskee pääosin kunnan myöntämää ympäristölupaa edellyttävää toimintaa sekä ilmoituksenvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja.
 - Valtion valvomat turvetuotantoalueet, kalankasvatuslaitokset sekä pienimuotoinen koneellinen kullankaivuu.
- Vuonna 2025 rahastoon kannetaan kertaluonteisia ympäristövahinkomaksuja.
- Jatkossa perustettaville toiminnoille lasku lähetetään toiminnan aloitusta seuraavana vuonna.

Ympäristövahinkomaksun maksuluokat: Vuosittainen maksu

- Vuosittainen maksu YVRL liitteen 1 mukaisesti
- Viisi maksuluokkaa: **30 000, 20 000, 10 000, 2700 ja 200 €.**
- Maksun suuruus on arvioitu toimialakohtaisesti ympäristön pilaantumisen vaaran mukaan. Tällä pyritään toteuttamaan aiheuttaja maksaa -periaatetta.
 - Maksuluokat 1–3 (30 000, 20 000 ja 10 000 euroa) koskee kaivostoimintaa ja vaarallisten jätteiden käsittelyä.
 - Maksuluokka 4 (2 700 euroa) koskee erityisesti teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalassa olevia laitoksia.
 - Maksuluokka 5 (200 euroa) koskee muita pienempiä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia toimintoja, kuten esimerkiksi polttoaineiden jakeluasemia.
- Vuosittaisten ympäristövahinkomaksujen kantaminen toteutetaan ensimmäisen kerran vuonna 2026
- Vuosimaksu kohdistuu aina edellisenä vuonna harjoitettuun toimintaan.

Maksun määräytyminen

- Maksunkantoviranomainen määrittää ympäristövahinkomaksun YLVA-tietojärjestelmässä olevien tietojen perusteella.
- Ensisijaisesti maksuluokka määräytyy osiokohtaisen luvanvaraisuustiedon mukaan.
- Toissijaisesti toiminnan kapasiteetin ja/tai osioiden eräiden luokittelutietojen mukaan (esim. kaatopaikka- tai kaivannaisjätealueluokitus).
- Jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta sijoittuu useampaan kuin yhteen liitteessä 1 tarkoitettuun maksuluokkaan, vuosittainen ympäristövahinkomaksu on suoritettava suurinta maksua vastaavan maksuluokan mukaisesti.
- Jos samalla toiminnanharjoittajalla on usea erilliseksi katsottava ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta, ympäristövahinkomaksu on maksettava kustakin toiminnasta erikseen.

Maksunkanto: Maksupäätös

- Maksunkantoviranomainen (Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus) tekee päätöksen ympäristövahinkomaksusta **YLVAn tietojen perusteella**.
- Maksupäätös lähetetään maksuvelvollisen toiminnanharjoittajan viralliseen postiosoitteeseen (järjestelmä hakee tiedon y-tunnuksella virallisesta rekisteristä)
- Päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua 30 päivän sisällä
- Maksuvelvollisuus ei vaadi rahaston toiminnan alkaessa toiminnanharjoittajalta toimenpiteitä ennakoon.
- Jatkossa toiminnanharjoittajalla on velvollisuus ilmoittaa uuden ja muuttuneen toiminnan aloittamisesta sekä toiminnan lopettamisesta.

Maksunkanto: Lasku

- Lasku toimitetaan erikseen ELY-keskusten laskutuspalvelusta.
- Laskun lähettäjänä on Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.
- Lasku erääntyy aikaisintaan 30 päivää maksupäätöksen lähettämisen jälkeen.
- **Maksunkantoviranomainen ei anna ennakkolausuntoja ympäristövahinkomaksun suuruudesta!**
- Verkkosivujemme tietojen avulla voi arvioida oman toiminnan maksun suuruutta.

Lisää aiheesta:

- Ympäristövahinkomaksu:
 - <https://www.ymparisto.fi/fi/luvat-ja-velvoitteet/ymparistovahinkomaksu>
- Ympäristövahinkorahasto:
 - <https://ym.fi/ymparistovahinkorahasto>
- Ympäristövahinkorahasto-webinaari toiminnanharjoittajille (YM):
 - Keskiviikko 13.11.2024 klo 13.00 – 15.00
 - <https://ym.fi/tapahtumat/2024-11-13/ymparistovahinko-webinaari>
- Webbinarium om miljöskadefonden (YM):
 - Maanantai 25.11.2024 klo 9.00 – 11.00
 - <https://ym.fi/tapahtumat/2024-11-25/webbinarium-om-miljoskadefonden>

Kiitos!

Katarina Martonen

katarina.martonen@ely-keskus.fi

Ympäristövahinkorahaston maksunkantoviranomainen

yvr@ely-keskus.fi

Ympäristövahinkomaksun verkkosivut

<https://www.ymparisto.fi/fi/luvat-ja-velvoitteet/ymparistovahinkomaksu>